

ЗВЕРНЕННЯ

до Української Автокефальної Православної Церкви

щодо об’єднання

Преосвященні Владики,

всечесні отці, дорогі браття і сестри!

За дорученням Священного Синоду звертаюся до вас з метою роз’яснити позицію Київського Патріархату в справі церковного єднання.

Обидві наші Церкви вирішили, що необхідно покласти край розділенню та об’єднатися в одну Церкву. Відповідні Комісії схвалили спільне Підсумкове рішення, яким пропонується 14 вересня цього року провести спільний Об’єднавчий Помісний Собор.

Ми пропонували провести його не відкладаючи, 24 липня, щоби ювілей 1000-ліття упокоєння рівноапостольного князя Київського Володимира святкувати разом, як єдина Церква. Комісія УАПЦ пропонувала час Покрова Пресвятої Богородиці.

14 вересня – компромісна дата. Ми вважаємо, що перенесення Собору на більш пізній час означатиме лише одне – спробу затягнути справу і не допустити об’єднання. Якщо з обох сторін є справжнє, а не декларативне бажання об’єднатися, то немає ніяких об’єктивних причин для відкладання Собору. Два з половиною місяці, що лишилися – цілком достатній час для його належної підготовки та проведення.

Тому нас тривожить, що визначений у Підсумковому рішенні час – до 30 червня цього року, до якого наш Синод і ваш Архієрейський Собор мали прийняти ухвалу про скликання Об’єднавчого Собору, вже порушується. Хоча дата до кінця червня була спільно схвалена саме на пропозицію з боку Комісії УАПЦ. Наш Синод прийняв рішення ще 18 червня. Із засобів масової інформації ми знаємо, що Архієрейський Собор УАПЦ, який мав відбутися до кінця червня, запланований на 9 липня. Сподіваємося, що це відходження від попередніх домовленостей має лише технічний характер.

Тепер коротко хотів би зупинитися на принципових питаннях, які стосуються самого об’єднання.

Нам здається самоочевидним, що об’єднання означає – об’єднання. Тобто таку подію, після якої дві Церкви стають однією Церквою. Моделі, які передбачають, що по суті після декларування об’єднання все залишається так, як є дотепер, не означають об’єднання. Спаситель сказав: «Нехай буде слово ваше: так – так; ні – ні, а що зверх цього, те від лукавого» (Мф. 5:37). Тому якщо ми говоримо «Так!» об’єднанню – ми маємо справді об’єднатися.

І найпершим кроком до цього має бути наше єднання у спільному служінні Божественної Літургії, єднання навколо чаші Святої Євхаристії. На підставі рішень нашого Синоду ще раз хочу засвідчити, що наша Церква вже зараз відкрита для такого єднання між Предстоятелями, між архієреями та між священиками обох Церков за взаємною згодою.

Протягом років у дискусіях про об’єднання можна почути посилання на модель єднання Московської Патріархії та РПЦЗ щодо збереження самоврядування останньої. Але навіть поверховий аналіз показує, що така модель навряд чи насправді буде сприйнята вами.

Адже самоврядування отримали виключно єпархії РПЦЗ, розташовані у діаспорі, поза окресленими Московською Патріархією межами, які вона називає «своєю канонічною територією». Ніде на цій «канонічній території» ніяких автономних структур не існує. Після підписання Акту про об’єднання був визначений п’ятирічний перехідний період, під час якого парафії РПЦЗ на «канонічній території» Московської Патріархії були підпорядковані окремому вікарію Патріарха, призначеному з єпископів РПЦЗ. Після п’ятирічного періоду ці парафії автоматично були включені до скалу єпархій РПЦ, а вікарний єпископ був звільнений на спокій.

Натомість ми пропонуємо збереження всіх реально існуючих структур УАПЦ – єпархій, вікаріатів, деканатів. Архієреї зберігають управління тими самими парафіями, якими вони керують і зараз. Всі декани та настоятелі залишаються на своїх посадах і підпорядковуються тим самим архієреям, які керують ними і тепер.

Слід об’єктивно визнати, що не всі єпархії УАПЦ насправді відповідають статусу єпархії, бо мають зовсім невелике число парафій та духовенства. 57 правило Лаодікійського собору свідчить: «Не подобає у малих містах і селах поставляти єпископів, але періодевтів; а поставленим уже раніше, нічого не творити без волі

єпископа міста. Так само і пресвітерам нічого не творити без волі єпископа», тобто, єпархіальні єпископи повинні мати достатньо значну єпархію, а мале число парафій повинно керуватися або старшим пресвітером (деканом), або вікарним єпископом. Виходячи із загальної церковної практики ми запропонувати, щоби єпархіальні архієреї УАПЦ, у підпорядкуванні яких є менше 30 релігійних громад та менше 25 священнослужителів, увійшли до складу найближчих єпархій УАПЦ (або до єпархій УПЦ КП на території тієї самої області) в якості окремих вікаріатів.

По суті це означає збереження тієї структури, яка реально існує в УАПЦ, але її краще впорядкування на основі канонічної традиції Церкви.

Наступне питання – назва Церкви. Слід розуміти, що у цій справі всі ми повинні враховувати не лише наші теоретичні побажання, але і реалії українського законодавства. Повна зміна офіційної назви на «Українська Автокефальна Православна Церква Київський Патріархат» означатиме для кожної єпархії, монастиря та парафії, тобто для понад 6000 зареєстрованих релігійних організацій обох наших Церков, не лише реєстрацію змін до статуту, але і нове оформлення всіх правоустановчих і майнових документів – від змін в держреєстрі юридичних осіб, змін у актах на землю, документах на храми й інше майно до змін в угодах на постачання комунальних послуг і заміну печаток. Не думаю, владики, отці і браття, що ви насправді хочете наново проходити всі ці юридичні процедури лише тому, що є думка, ніби така назва є кращою.

Ми пропонуємо зберегти назву «УПЦ Київський Патріархат» для Церкви в цілому, але всі єпархії, монастирі, парафії, які бажають зберегти свою назву «УАПЦ», зберігатимуть її. Достатньо буде лише внести до статуту одне доповнення щодо приналежності релігійної організації до об’єднаної Церкви.

Питання Предстоятеля єдиної Церкви ми пропонуємо визначити шляхом голосування на Соборі. Кожна з наших Церков має зараз свого Предстоятеля, але у об’єднаної Церкви Предстоятель може бути лише один. Наша позиція тут є проста і логічна: голосуванням Собору визначити, хто з двох нинішніх Предстоятелів очолює об’єднану Церкву. Інший Предстоятель, який не буде обраний, входить до складу Священного Синоду як його постійний член.

Щодо складу делегатів Об’єднавчого Помісного Собору, то у своїй позиції ми виходимо з тієї практики, яка існує і у нашій, і у вашій Церкві, так само як і в Українських

Церквах у Діаспорі – делегати обираються на рівноправній основі та представляють рівне число тих, хто їх делегує. Наприклад, під час вашого останнього Помісного Собору представництво кожної єпархії визначалося виходячи з числа парафій у ній, а не на основі рівного числа делегатів від кожної єпархії.

Так само давній церковній практиці відповідає і прийняття на Соборі рішення більшістю голосів – так відбувалися і Собори давнього часу, так вони відбуваються і тепер.

Зрозуміло, що не тільки кожна з наших Церков, але і кожен архієрей та священик можуть мати свою думку і свої пропозиції щодо порядку і умов об'єднання. Але повний авторитет для прийняття рішення може мати лише Собор, як найвищий орган управління Церквою, завдання якого – втілити в життя волю Єдиного Глави Церкви, Господа нашого Ісуса Христа. Тому ми вважаємо, що саме на спільному Соборі мають бути прийняті рішення щодо об'єднання. А зараз ми очікуємо, що УАПЦ прийме рішення про скликання 14 вересня Об'єднавчого Помісного Собору і всі питання з його підготовки далі будуть опрацьовані спільною Передсоборною комісією.

Зверніть увагу, як голосно почали виступати різні представники Московського Патріархату, критикуючи наш об'єднавчий процес та досягнуті домовленості. Вони відчувають, що наше об'єднання реально наблизить той час, коли Москва остаточно втратить свою духовну владу в Україні. Тому і Московський Патріархат та його українські послідовники, і кремлівські політики та спецслужби, а також їхні наймити в Україні роблять і будуть робити все можливе для того, щоби зірвати об'єднання. Враховуйте це, коли будете чути голоси гострої критики та заперечення нашого об'єднання.

На завершення хотів би особливо наголосити на тому, що за нашими заявами та діями уважно слідкує Константинопольська Мати-Церква і Вселенський Патріарх. Всі ми прагнемо досягти визнання автокефалії Української Православної Церкви і це визнання ми можемо отримати саме від Вселенського Патріархату – нашої спільної Матері-Церкви. Але для того, щоби очікувати від неї рішучих кроків, нам самим потрібно показати відповідальне ставлення до розбудови церковного життя.

Переконаний, що затягування об'єднавчого процесу, висунення нових, додаткових, завідомо неприйнятних умов – все те, що не раз відбувалося у минулому, – не лише українському народу, але і Вселенському Патріарху покаже, хто відповідально

ставиться до майбутнього Української Церкви, а хто – ні. Впевнений, що справа розбудови єдиної Помісної УПЦ та її визнання з боку Вселенського Православ'я піде далі – але без тих, хто не розуміє і не відчуває своєї особистої відповідальності перед Богом, Церквою і Україною.

Сподіваюся, що всі ми виявимо відповідальність і у церковне Новоліття увійдемо вже як об'єднана Помісна Українська Православна Церква. Нехай у цій добрій справі нам допоможе Господь!

За дорученням Священного Синоду,

з любов'ю у Христі –

ФІЛАРЕТ,

Патріарх Київський і всієї Руси-України

29 червня 2015 р.

Прес-служба єпархії з посиланням на http://www.cerkva.info/